

MDRD

Poljana Paska Miličevića 1
20000 Dubrovnik
+385 (0) 20 324 856
e-mail: mrd@mrd.hr
Ur.Broj:28/18

GRAD DUBROVNIK
Upravni odjel za kulturu i baštinu
Pred Dvorom 1.
20 000 DUBROVNIK

Predmet: Izvješće o poslovanju i ostvarenju programske zadaće, Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik u 2017. godini

Temeljem članaka 16. Statuta Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik podnosim vam Izvješće o poslovanju, ostvarenju programskih zadaća i stručnom radu Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik za 2017. godinu.

U primitku ovog izvješća prilažem i već dostavljena temeljna finansijska izvješća (Izvješće o prihodima i rashodima, primicima i izdacima od 01.01. do 31.12.2017. godine i Bilancu na dan 31.12.2017. godine).

1. POČETAK RADA MUZEJA

Temeljem Odluka Grada Dubrovnika o osnivanju Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik (Odluka o izdvajaju ustrojbene jedinice Muzej suvremene povijesti iz javne ustanove Dubrovački muzeji: KLASA:564-01/15-01/02, URBROJ:2117/01-09-16-74, od 29. i 30 rujna i 3. i 5. listopada 2016., i Odluka o osnivanju Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik, KLASA:564-01/15-01/02, URBROJ:2117/01-09-16-75 od 29. i 30 rujna i 3. i 5. listopada 2016.), upisom u sudske registar (MBS 060354931, od 25. studenoga 2016.) kao i davanjem suglasnosti osnivača na Statut MDRD (KLASA:564-01/15-01/02, URBROJ:2117/01-09-16-81, dana 19. i 21. prosinca 2016.), koji je stupio na snagu 18. siječnja 2017., te rješenjem Grada Dubrovnika o imenovanju v. d. ravnateljice Muzeja Varine Jurica Turk (KLASA:013-03/16-03/17, URBROJ:2117/01-09-17-4, od 12. siječnja 2017.), Muzej je otpočeo s radom. Poduzete su sve mjere za početak funkcioniranja Muzeja.

Sporazumom između Dubrovačkih muzeja i Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik, a temeljem Odluka Grada Dubrovnika, preneseni su ugovori o radu radnika koji su radili na radnim mjestima unutar dotadašnje ustrojbene jedinice Muzej suvremene povijesti, Dubrovačkih muzeja, s datumom od 24. siječnja 2017., a odnosi se na stručne djelatnike Varinu Jurica Turk i Miša Đuraš, te čuvare – biljetere: Marinko Milanović, Vlaho Asić, i Nedjeljko Rajković.

2. REZULTATI POSLOVANJA MDRD U 2017.

Proračunski korisnik Grada Dubrovnika Muzej Domovinskog rata Dubrovnik, upisan je u registar korisnika proračuna 2. siječnja 2017. godine pod rednim brojem 49673.

Ukupni prihodi i primici iznose 1.153.637 kune od čega: prihodi iz nadležnog proračuna 1.135.737 kuna, prihodi od prodaje robe 400 kuna, i prihodi od usluga 17.500 kuna.

Ukupni rashodi iznose 1.153.637 kuna, a ukupni rashodi poslovanja iznose 1.130.637 kuna. Ukupni rashodi za nabavu nefinancijske imovine su 23.000 kuna

Osnivač Grad Dubrovnik u 2017. godini uplatio je 1.182.900 kuna sredstava, od čega je realizirano 1.153.637 kuna. Ostatak novca knjiži se kao obveza prema nadležnom proračunu na dan 31.12.2017., te se preknjižava na prihode na dan 01.01.2018. Ostatak prihoda u iznosu od 17.900 kuna su vlastiti prihodi Muzeja.

Muzej Domovinskog rata Dubrovnik uplatio je u proračun Grada Dubrovnika iznos od 1.754.524,44 kn od osnovne djelatnosti Muzeja – prodaja ulaznica u 2017. g., te je vodio još 30.100,00 kuna od ostvarenih a nenaplaćenih potraživanja od grupnog posjeta (turističkih agencija), koja su sva naplaćena početkom 2018. godine.

Imovina korisnika sastoji se od početne imovine – muzejske građe u vrijednosti 524.000 kuna, te postrojenja i opreme u vrijednosti 190.250 kuna, i zaliha kataloga 137.268 kuna.

Muzej Domovinskog rata ima 5 zaposlenika i redovno plaća sve dospjele obvezе.

Iznimno dobri rezultati poslovanja MDRD postignuti su u prvom redu stalnim obogaćivanjem muzejske ponude, opsežnim poslovima na održavanju prostora stalne izložbe, te prilagođavanjem radnog vremena posjetiteljima.

I pored nedostatka pomoćnih i stručnih djelatnika, uz stalna dežurstva, muzejski prostori u tvrđavi Imperijal bili su otvoreni za posjetitelje svih 365 dana u 2017.

3. OSTVARENJE PROGRAMSKIH ZADAĆA MDRD U 2017. GODINI

U izvještajnom razdoblju dvoje stručnih djelatnika Muzeja obavljali su redovite poslove sakupljanja, čuvanja, stručne obrade i prezentacije muzejske građe, te provodili redovite mjere preventivne zaštite (u skladu s mogućnostima i stanjem muzejskih prostora), održavanja i obogaćivanja povremenih i stalne muzejske izložbe u tvrđavi Imperijal na Srđu.

S ciljem poboljšanja stupnja obrađenosti i dostupnosti javnosti muzejske građe, Muzej je iz vlastitih prihoda nabavio dio nedostajuće kompjutorske opreme potrebne za instaliranje i provođenje sistemskog podrške programa za obradu muzejske građe M++, vođenje kataloga muzejskih predmeta i digitalizaciju građe.

Muzej Domovinskog rata Dubrovnik / Homeland War Museum

www.mrd.hr P. P. Miličevića 1/II, 20000 Dubrovnik, tel.: +385 20 324 856, e-mail: mrd@mrd.hr

Djelatnici su u sklopu stručnog usavršavanja sudjelovali u radu stručnih udruga, pratili stručnu literaturu, te redovito putem medija (tisak, radio, TV, portalii) izvještavali javnost o radu ustanove.

U 2017. godini MDRD je ponovno svoje zbirke obogatio darovanjem.

Realizirane su četiri stručne izložbe, a tri su prezentirane u tvrđavi Imperijal na Srđu. U sklopu izdavačke djelatnosti, pored tiskanja plakata i pozivica za izložbe realizirane u 2017.: „Zoran Filipović, 1991.“, „Nepokorenji Dubrovnik, Zlatko Kalle“ i „Čuvan sjećanja - izložba iz fundusa Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik“, Muzej je tiskao i nove ulaznice, te su za dvojezični katalog izložbe „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995.“, i za Zbornik stručnog skupa „Dani pobjede – oslobođanje hrvatskog juga 1992.“ u tijeku završne pripreme za tisak.

Tijekom 2017. poduzimane se mjere za održavanje i uređenje muzejskih prostora u tvrđavi Imperijal, kao i obogaćivanje i održavanja izložbe „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995.“ u tvrđavi Imperijal na Srđu. S obzirom na teško stanje neobnovljene tvrđave Imperijal, koja u zimskim mjesecima propušta velike količine oborinskih voda, te se tako uništava izložbeni prostor kao i vrijedna muzejska građa i oprema, a imajući u vidu postojanje sve većeg interesa domaće i strane javnosti (izložbu je samo tijekom 2017. godine razgledalo preko 81.000 posjetitelja), izvršili smo i radove održavanja prostora te obogatili navedenu izložbu i popravili dotrajalu tehniku koja je u službi tematskih cjelina postava izložbe. U sklopu potrebitih radova na održavanju prostora, koje obavljamo svake godine, napravljeno je čišćenje gljivica sa zidova i stropova, ponovno zatvaranje prozora prizemlja tvrđave najlonском folijom, kao i zatvaranje prozora kata tvrđave OSB pločama letvenim ojačanjima. Djelatnici Muzeja samostalno su izvršili zamjenu rasvjetnih tijela (reflektora) ugradnjom nove led rasvjete čime je ostvarena bolja vidljivost u izložbenim prostorima, manja kondenzacija, kao i velika ušteda na potrošnji električne energije.

U sklopu redovitih radova na obogaćivanju i održavanju stalne izložbe „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995.“ izmijenili smo dio oštećenih panoa, te izradili nove izložbene panoe, pri čemu se koristila novo prikupljena i obrađena muzejska građa.

Usprkos skromnim doznačenim sredstvima u prvoj polovici 2017. realizirali smo gostovanje dvojezične izložbe (hrvatski/engleski) „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995.“ u Hrvatskom povjesnom muzeju, Zagreb, na period od sedam mjeseci, 30. ožujak – 28. listopad 2017., koja je bila izrazito dobro posjećena i medijski popraćena.

Održan je velik broj stručnih vodstava na izložbi „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995.“ (OŠ Grada Dubrovnika i DNŽ, Srednje škole, Udruge proistekle iz Domovinskog rata, Sportski klubovi, biciklisti, vaterpolisti i sl., domaći i strani grupni posjetitelji, i dr.).

Stručna pomoć pružana je u više slučajeva, kao i davanje muzejske građe na uvid, te navodimo samo neke od njih, koje su iziskivale obimniji angažman i vrijeme stručnih djelatnika muzeja: stručna pomoć u organizaciji obilježavanja 25.-te obljetnice oslobođenja Golubova kamena i 20.- te obljetnice od podizanja spomenika poginulim Imoćanima na Južnom bojištu; realizacija izložbe povodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja kao i izrada prezentacije za svečanu proslavu 4. kolovoza 2017. na Stradunu u organizaciji Grada Dubrovnika, Muzeja Domovinskog rata

Dubrovnik i ustanova u kulturi Grada; pružena stručna pomoć HTV u, na osnovu prikupljene građe iz Muzejskih zbirki, za realizaciju dokumentarne emisije o oslobođanju juga Hrvatske; pružena stručna pomoć HV MORH za realizaciju obilježavanja 25. obljetnice oslobođanja hrvatskog juga (prikljeni i predani podaci o poginulim hrvatskim braniteljima u vojno redarstvenoj operaciji oslobođanja juga Hrvatske, dana na korištenje izvorna muzejska građa, izrađen stručni tekst - i povjesnica koja je javno objavljena na dan svečanog obilježavanja 29. listopada 2017.); stručna pomoć Hrvatsko memorijalno-dokumentacijskom centru Domovinskog rata na pripremi i tiskanju monografije „Nepokoreni Dubrovnik – Zlatko Kalle“ i izrada stručnog teksta, i drugo.

Uz realizaciju programa za Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja, 4. kolovoza 2017., MDRD realizirao je i programe u sklopu Programa Grada Dubrovnika za obilježavanje Dana dubrovačkih branitelja 6. prosinca 2017. Realizirali smo i predstavili javnosti: Prikaz rada Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik u prvoj godini samostalnog djelovanja Muzeja, dosadašnju suradnju Hrvatskog povijesnog muzeja i MDRD, izložbu iz fundusa Muzeja „Čuvar sjećanja – darovana građa iz muzejskih zbirki“, predstavljanje monografije ratnog fotografa Zlatka Kalle - "Nepokoreni Dubrovnik" u izdanju Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata, u suradnji sa Muzejom Domovinskog rata, koja obuhvaća njegove fotografije nastale 1991.-1992. na dubrovačkom području, te izložbu istoimenog naziva odabralih ratnih snimaka Zlatka Kalle.

3.1. Izložbena djelatnost

- 1. Naziv izložbe: DUBROVNIK U DOMOVINSKOM RATU 1991.-1995., Hrvatski povijesni muzej, Zagreb** – gostovanje Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik
 - Mjesto održavanja i prostor: Hrvatski povijesni muzej, Zagreb
 - Vrijeme trajanja: 29. ožujka do 28. listopada 2017.
 - Avtori stručne koncepcije: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš
 - Avtori likovnog postava: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš
 - Opseg: 650
 - Web adresa: www.hismus.hr
 - Vrsta: pokretna, povijesna, kompleksna, tuzemna
 - Tema: Izvorna izložba "Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995." prezentirana u tvrđavi Imperijal na Srđu – simbolu obrane Dubrovnika, od 2008. godine izazvala je veliki interes domaće i strane publike, te tako i interes za njenim izlaganjem u Hrvatskoj. Nakon Muzeja Grada Šibenika, gostovali smo u Hrvatskom povijesnom muzeju, Zagreb. Pokretna dvojezična (hrvatski/engleski) izložba sastojala se od tri tematske cjeline: Srpsko-crnogorska agresija 1991., Dani pobjede 1992., Stradanja stanovništva, civilnih objekata i spomenika kulture na dubrovačkom području u Domovinskom ratu, uključujući izvorne dokumente i trodimenzionalne predmete s korištenjem multimedije i prezentiranjem izvornih snimki agresije na Dubrovnik, fotografija razaranja gospodarskih, civilnih objekata i spomenika kulture, te poginulih dubrovačkih branitelja.
 - Korisnici: široka publikा
 - Izložbu je razgledalo 6729 posjetitelja

Muzej Domovinskog rata Dubrovnik / Homeland War Museum

www.mdrd.hr P. P. Miličevića 1/II, 20000 Dubrovnik, tel.: +385 20 324 856, e-mail: mdrd@mdrd.hr

2. Naziv izložbe: ZORAN FILIPOVIĆ, 1991.

Muzej Domovinskog rata Dubrovnik, gostovanje izložbe i suradnja s ratnim fotografom, autorom Zoranom Filipović. Izložbe je realizirana je kao četvrta tematska izložba u sklopu mujejskog projekta "Hrvatska ratna fotografija", koji je Muzej Domovinskog rata pokrenuo 2013.

MDRD realizirao je izložbu povodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja, te pripremio prezentaciju za svečanu proslavu 4. kolovoza na Stradunu u organizaciji Grada Dubrovnika, Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik i ustanova u kulturi Grada.

-Mjesto održavanja i prostor: Tvrđava Imperijal,

-Vrijeme trajanja: 4. kolovoza – 28. rujna 2017.

-Koordinatorica izložbe: Varina Jurica Turk

-Autor stručne koncepcije: Zoran Filipović

-Autor likovnog postava: Mišo Đuraš, Zoran Filipović, Varina Jurica Turk

-Opseg: 210 fotografija

-Tema: Povodom obilježavanja Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja, u Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik priređena je gostujuća izložba fotografija „Zoran Filipović - 1991.“ autora Zorana Filipovića, istaknutog hrvatskog fotografa, pisca i dizajnera.

godine. Povećan interes za ratnu fotografiju uvjetovan je istaknutim mjestom koje danas zauzima u muzejima, neovisno o tome koristimo li je kao nezamjenljiv mujejski predmet ili kao izložbeni medij, u prvom redu radi njene iznimne dokumentarne vrijednosti. Opsežnom sakupljačkom i izložbenom djelatnošću te obradom fotografске građe nastale u Domovinskom ratu, kroz ovaj projekt nastojali smo dati svoj doprinos očuvanju ovog važnog dijela naše kulturne baštine, koji je s izostankom odgovarajuće brige društva izložen ubrzanom propadanju i uništavanju.

Sadržaj ove izložbe čine od autora odabrane fotografije koje su nastale tijekom 1991. godine, kad neumorno obilazi sve najteže hrvatske bojišnice. Zahvaljujući iskazanom fotografskom umijeću, hrabrosti i etičnosti ubrzo stječe povjerenje najšire svjetske javnosti, kao vjerodostojan svjedok istine o prljavom osvajačkom ratu koji se vodi protiv hrvatskog naroda.

Izložene fotografije Zoran Filipović slaže kronološki i tematski prema vremenu i mjestu nastanka, što gledatelju omogućuje cjelovitiji uvid i razumijevanje hrvatske ratne stvarnosti 1991. godine.

-Vrsta: povijesna, fotografска, edukativna, informativna, pokretna

-Korisnici: široka publiku

-Izložbu je razgledalo: 24463 posjetitelja

3. Naziv izložbe: NEPOKORENI DUBROVNIK, ZLATKO KALLE

U sklopu programa Grada Dubrovnika, „Dan dubrovačkih branitelja“, MDRD prezentirao je izložbu „Nepokoreni Dubrovnik“, autora fotografija Zlatko Kalle.

Realizirana je kao peta tematska izložba u sklopu mujejskog projekta "Hrvatska ratna fotografija", koji je Muzej Domovinskog rata pokrenuo 2013. godine.

Muzej Domovinskog rata Dubrovnik / Homeland War Museum

www.mrd.hr P. P. Miličevića 1/II, 20000 Dubrovnik, tel.: +385 20 324 856, e-mail: mrd@mrd.hr

- Izložba ratnih autorskih fotografija, tvrđava Imperijal, MDRD
- Mjesto održavanja i prostor: tvrđava Imperijal, 5. prosinca
- Vrijeme trajanja: 5. prosinca 2017. – u trajanju
- Koordinatorica izložbe: Varina Jurica Turk
- Autori stručne koncepcije: Mišo Đuraš, Zlatko Kalle, Varina Jurica Turk
- Autor likovnog postava: Mišo Đuraš
- Opseg: 21 fotografija
- Tema: autorske ratne fotografije s dubrovačkog područja u Domovinskom ratu za vrijeme 1991. i 1992. godine
- Vrsta: povjesna, fotografska, edukativna, informativna, pokretna
- Korisnici: Građani grada Dubrovnika, stanovnici Dubrovačko neretvanske županije, školska djeca, branitelji, Udruge proistekle iz Domovinskog rata, brojni domaći i strani posjetitelji Grada.

U sklopu izložbe upriličeno je i predstavljanje javnosti **foto monografije ratnog fotografa Zlatka Kalle - "Nepokoreni Dubrovnik"** u izdanju Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata, u suradnji sa Muzejom Domovinskog rata, koja obuhvaća njegove fotografije nastale 1991.-1992. na dubrovačkom području. Stručne tekstove u monografiji potpisuju Ante Nazor, Varina Jurica Turk i Mišo Đuraš. Monografiju su predstavili dr. sci. Ante Nazor, ravnatelj HMDCDR, Mišo Đuraš, viši kustos Muzeja Domovinskog rata, voditelj Zbirke fotografija i Zlatko Kalle, autor fotografija.

4. Naziv izložbe: ČUVAR SJEĆANJA, Muzej Domovinskog rata Dubrovnik, tvrđava Imperijal, 5. prosinac 2017.

- Izložba iz fundusa Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik - darovana građa za MDRD
- Mjesto održavanja i prostor: Tvrđava Imperijal, Srđ
- Vrijeme trajanja: 5. prosinca 2017. – u trajanju
- Autorica stručne koncepcije: Varina Jurica Turk
- Suradnik na izložbi: Mišo Đuraš
- Autorski likovni postav: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš
- Opseg: 173
- Vrsta: povjesna, umjetnička, kompleksna, tuzemna, edukativna, informativna, skupna
- Tema: Povodom obilježavanja Dana dubrovačkih branitelja, MDRD je organizirao tematsku izložbu iz fundusa Muzeja pod nazivom „Čuvar sjećanja“. Izložbom smo, prezentirali prikupljene kao i do sada nepoznate dijelove građe iz pojedinih donacija, čije su nam proučavanje i obrada omogućili utvrđivanje novih povijesnih činjenica i stjecanje znanstveno utemeljenih spoznaja o događajima iz naše najnovije povijesti. Posebnu vrijednost građe predstavljaju donacije branitelja i građana, darovani predmeti, dijelovi opreme i naoružanje, kao i umjetnički predmeti koji su sad dijelovi Zbirki Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik.

Muzej Domovinskog rata Dubrovnik / Homeland War Museum

www.mdrd.hr P. P. Miličevića 1/II, 20000 Dubrovnik, tel.: +385 20 324 856, e-mail: mdrd@mdrd.hr

-Korisnici: Građani grada Dubrovnika, stanovnici Dubrovačko neretvanske županije, školska djeca, branitelji, Udruge proistekle iz Domovinskog rata, brojni domaći i strani posjetitelji Grada.

3.2. Posjetitelji

Uz sve veće sudjelovanje Muzeja u kulturnom životu Grada i obogaćivanje njegove ponude, u 2017. godini zabilježeno je novo povećanje broja posjetitelja.

Oslanjujući se na razvoj kulturnog turizma i sve bolju suradnju s turističkim gospodarstvom, obrazovnim ustanovama, i prilagodbom radnog vremena Muzeja, izložbe MDRD razgledalo je sveukupno **88034** posjetitelja.

Posjet Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik, Tvrđava Imperijal, Srđ, obuhvaća posjet stalnim i povremenim izložbama Muzeja tijekom 2017. kada je bilo 81305 posjetitelja.

Od ukupnog broja ostvareno je individualnih 47838 (odrasli) i 8532 (studentskih) posjeta; sveukupno individualnih: 56370. Grupni posjet Muzeju bilježi 9297 posjeta. Sveukupno je prodano ulaznica 65667. Besplatan posjet ostvarilo je 15638 posjetitelja.

Na izložbi „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991. - 1995.“ u Hrvatskom povijesnom muzeju, Zagreb (gostovanje, 31. ožujka – 15. listopada 2017.) zabilježen je posjet od 6729 posjetitelja.

Uz stručno vodstvo kustosa građani, hrvatski branitelji, članovi udruga proisteklih iz Domovinskog rata, osnovne i srednje škole te visokoškolske ustanove su redovito i u sve većem broju posjećivale muzejski postav i povremene izložbe, tako da je vidljiv nastavak dolazaka domaće publike u muzejske prostore.

3.3. Muzejski prostori

U izvještajnom razdoblju MDRD je nastavio redovite poslove tekućeg održavanja muzejskih prostora (tvrđava Imperijal) i opreme (vitrine, panoi, multimedija) uz značajnija ulaganja u nabavu i primjenu novih tehnologija i medija u upravljanju muzejskim zbirkama i komuniciranju s javnošću.

Najveće teškoće u funkcioniranju MDRD i budućem razvoju muzejske djelatnosti predstavlja neriješeno pitanje neobnovljene tvrđave Imperijal i iznalaženje prostora za smještaj muzejskih zbirk – muzejske čuvaonice. Građa je smještena u nedostatnim i neadekvatnim priručnim skladištima, gdje joj prijeti opasnost od ubrzanog propadanja i uništavanja, bez mogućnosti provođenja propisanih mjera preventivne zaštite i fizičke sigurnosne zaštite, te su neizloženi muzejski predmeti još uvijek nedostupni za stručnu i šиру javnost.

Uz potporu Grada Dubrovnika, i obnovom tvrđave Imperijal uz smještaj Muzeja u tvrđavi sa pripadajućim prostorom propisanim Zakonom o Muzejima, bili bi stvoreni preduvjeti za

Muzej Domovinskog rata Dubrovnik / Homeland War Museum
www.mrd.hr P. P. Miličevića 1/II, 20000 Dubrovnik, tel.: +385 20 324 856, e-mail: mrd@mrd.hr

unapređenje muzejske djelatnosti izradom značajnijih projekata obnove i održavanja prostora, osmišljavanjem suvremenih koncepcija stalnog postava, jačanjem izdavačke djelatnosti, promidžbe, marketinga i opremanja.

S poštovanjem,

Ravnateljica:

Varina Jurica Turk, prof.

Dostavlja se:

1. GRAD DUBROVNIK – Upravni odjel za kulturu

i baštinu, Pred Dvorom 1.

2. Pismohrana – o v d j e